

Ольга МАЙСТРЕНКО,

канд. екон. наук, доцент, доцентка кафедри креативного менеджменту та дизайну

ХНЕУ ім. С.Кузнеця

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8007-3191>

mai.olga88@gmail.com

КОМПЛАЄНС І ESG: СИНЕРГІЯ ЗАДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Актуальність. У статті досліджено взаємозв'язок між системою корпоративного комплаєнсу та впровадженням ESG-критеріїв (екологічних, соціальних та управлінських) у діяльність підприємств. Обґрунтовано, що синергія між цими двома елементами забезпечує стійкий розвиток, мінімізацію ризиків та підвищення довіри з боку інвесторів, держави та суспільства. Представлено структуровану таблицю порівняння стандартного комплаєнсу та ESG-комплаєнсу, а також запропоновано практичні рекомендації щодо інтеграції ESG у комплаєнс-стратегії.

Результати дослідження. Сучасний бізнес дедалі частіше зіштовхується з викликами, пов'язаними із глобальними змінами: екологічними, соціальними, правовими. В умовах зростання вимог до відповідального ведення бізнесу, компанії повинні не лише дотримуватися закону, але й орієнтуватися на принципи сталого розвитку. Це стало основою виникнення нового підходу - ESG-комплаєнсу, який поєднує регуляторну відповідність і дотримання екологічних, соціальних та управлінських стандартів.

Комплаєнс як система управління ризиками забезпечує дотримання законодавства, внутрішніх політик та етичних норм. Традиційний комплаєнс охоплює сфери: антикорупція, фінансовий контроль, захист даних, дотримання галузевих регламентів. ESG (Environmental, Social, Governance) — підхід, який оцінює не лише фінансові, а й нефінансові аспекти діяльності компанії [3]:

- Environmental — викиди, ресурси, біорізноманіття
- Social — права працівників, інклюзія, безпека
- Governance — прозорість, структура управління, етика

Так, в табл.1 показано порівняння традиційного комплаєнсу та ESG-комплаєнсу за ключовими критеріями

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика традиційного комплаєнсу та ESG-комплаєнсу

Критерій	Традиційний комплаєнс	ESG-комплаєнс
Основний фокус	Дотримання законодавства	Сталий розвиток + відповідність стандартам
Характер регулювання	Переважно обов'язковий	Комбінація обов'язкових та добровільних ініціатив

Охоплені сфери	Антикорупція, фінанси, звітність	Екологія, соціальна відповідальність, управління
Зацікавлені сторони	Держава, акціонери	Споживачі, інвестори, громада, працівники
Інструменти	Кодекси, процедури, моніторинг	ESG-звіти, етичний аудит, сталі KPIs
Орієнтація	Переважно внутрішня	Внутрішня + зовнішня

Джерело: систематизовано автором на підставі [1 – 3]

Ця таблиця ілюструє основні відмінності в підходах до корпоративної відповідності, розкриваючи ширший контекст ESG-інтеграції.

ESG-комплаєнс сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку (ЦСР):

ЦСР 5 – Гендерна рівність (через політики рівності в компанії)

ЦСР 8 – Гідна праця (через дотримання трудового законодавства)

ЦСР 13 – Боротьба зі зміною клімату (шляхом зменшення вуглецевого сліду)

ЦСР 16 – Ефективні інститути (через прозоре корпоративне управління)

Доцільно додати приклади інтеграції ESG-комплаєнс в енергетичному та агро секторах [3].

Компанії енергетичного сектору впроваджують ESG через скорочення викидів CO₂, розширення використання відновлюваних джерел енергії, управління екологічними ризиками (наприклад, нафтогазові підприємства створюють спеціальні політики поводження з відходами, забезпечують моніторинг викидів). Також вводяться програми соціальної підтримки громад, що проживають поблизу об'єктів видобутку. Агropідприємства реалізують ESG-комплаєнс через контроль якості продукції, екологічно безпечне землеробство, сертифікацію за міжнародними стандартами (наприклад, GLOBALG.A.P.). Соціальний аспект охоплює права сезонних працівників, умови праці, етичні закупівлі. У сфері управління - транспарентність у звітності та етична поведінка керівництва.

Успішне впровадження ESG-комплаєнсу потребує поетапного та системного підходу. Нижче подано основні кроки, які можуть стати основою для побудови ефективної ESG-орієнтованої комплаєнс-системи [1]:

1. Аудит ESG-ризиків та можливостей: проведення оцінки внутрішніх і зовнішніх ризиків, пов'язаних з екологічними, соціальними та управлінськими аспектами.
2. Розробка політик щодо екологічної та соціальної відповідальності: формалізація відповідних політик, які відображають зобов'язання компанії у сфері сталого розвитку.
3. Навчання персоналу щодо нових вимог та стандартів: регулярне підвищення обізнаності працівників щодо принципів ESG та специфіки їх застосування в роботі.
4. Впровадження ESG-звітності (GRI, SASB тощо). Інтеграція міжнародних стандартів ESG-звітності для прозорого інформування стейкхолдерів про результати.

5. Регулярний моніторинг ESG-індикаторів та зовнішнє розкриття даних: відстеження ключових показників сталого розвитку та публікація звітів про прогрес і результати діяльності.

Висновок. Синергія між комплаєнсом і ESG не лише підвищує відповідність підприємства міжнародним стандартам, але й створює додану цінність для всіх зацікавлених сторін. ESG-комплаєнс — це не тимчасова тенденція, а необхідна трансформація, яка забезпечує довготривалу стійкість, конкурентоспроможність та довіру до бізнесу.

Список використаних джерел

1. Almnadheh Y., Samara H. and AlQudah M.Z. (2025). Enhancing ESG integration in corporate strategy: a bibliometric study and content analysis. *International Journal of Law and Management*. URL: <https://doi.org/10.1108/IJLMA-10-2024-0385>
2. GRI (Global Reporting Initiative). Офіційний сайт. URL: <https://www.globalreporting.org>
3. Modern Governance and ESG: Connecting Board Effectiveness and ESG Maturity - Diligent Institute URL: <https://www.diligentinstitute.com/report/modern-governance-and-esg-2022/>

Maistrenko Olga, PhD (Economics), Associate Professor, Department of Creative Management and Design Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, <https://orcid.org/0000-0002-8007-3191>, mai.olga88@gmail.com

COMPLIANCE AND ESG: SYNERGY FOR SUSTAINABLE BUSINESS DEVELOPMENT

Abstract This article explores the integration of Environmental, Social, and Governance (ESG) criteria into corporate compliance strategies. It examines the synergy between traditional compliance systems and ESG frameworks, highlighting the benefits of incorporating sustainable development principles. The paper discusses practical steps for implementing ESG into compliance, with sector-specific examples from the energy and agricultural industries, and analyzes the potential impact on business sustainability and risk management.

Keywords: compliance, ESG, sustainable development, corporate governance, social responsibility, SDGs, regulatory compliance.

References

1. Almnadheh Y., Samara H. and AlQudah M.Z. (2025). Enhancing ESG integration in corporate strategy: a bibliometric study and content analysis. *International Journal of Law and Management*. URL: <https://doi.org/10.1108/IJLMA-10-2024-0385>
2. GRI (Global Reporting Initiative). Official website. URL: <https://www.globalreporting.org>
3. Modern Governance and ESG: Connecting Board Effectiveness and ESG Maturity - Diligent Institute URL: <https://www.diligentinstitute.com/report/modern-governance-and-esg-2022/>